

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do tutejszego Sądu w dniu 26 lutego 2013 r. (data prezentaty k.2) powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. (dalej: (...) Sp. z o.o.) wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (dalej: (...) S.A.) kwoty 590,00 zł ustawowymi odsetkami od dnia 5 października 2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wywodził, że w ramach niniejszego postępowania dochodzi od pozwanego zapłaty kosztów najmu pojazdu zastępczego, które pozwany, jako ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody komunikacyjnej z dnia 9 sierpnia 2012 r., powinien zapłacić poszkodowanemu w ramach odszkodowania. Wskazał przy tym, iż poszkodowany dokonał na rzecz powoda cesji przysługującej mu względem pozwanego towarzystwa ubezpieczeń wierzycielności odszkodowawczej. Zgodnie z fakturą VAT nr (...) z dnia 27 sierpnia 2012 r. wierzycielność z tytułu najmu pojazdu zastępczego opiewała na kwotę 1180,00 zł zł netto za okres 4 dni. Powód wskazał, iż dochodzi zapłaty za dwa dni najmu pojazdu zastępczego. Pomimo wezwań do zapłaty, pozwany nie zapłacił żądanej kwoty (pozew k. 2-13, faktura VAT nr (...) k.45).

W dniu 5 marca 2013 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W. Sąd Gospodarczy XVI Wydział Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt XVI GNc 1152/13, w którym uwzględnił żądanie pozwu w całości (nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 78).

We wniesionym sprzeciwie od nakazu zapłaty, pozwany zaskarżył nakaz zapłaty w całości, domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany zakwestionował roszczenie zarówno, co do zasady jak i co do wysokości, twierdząc, iż powód nie wykazał wszystkich niezbędnych przesłanek odpowiedzialności pozwanego. Przyznał, iż odmówił powodowi wypłaty odszkodowania. Nie kwestionując okoliczności kolizji, podniósł, że powód nie wykazał niezbędności najmu pojazdu zastępczego, a także że nie wykazał szkody, albowiem poszkodowany nie poniósł żadnych kosztów najmu pojazdu zastępczego. Pozwany zakwestionował również wysokość kosztów najmu pojazdu zastępczego podnosząc, iż zastosowana przez powoda stawka w wysokości 295,00 zł netto w istotny sposób odbiega od wysokości stawek rynkowych. Wskazał także, że stawki powoda nie są w żaden sposób weryfikowane na etapie podpisywania umowy najmu pojazdu zastępczego. W ocenie pozwanego, poszkodowany mógł sprawdzić także inne oferty najmu, co w żaden sposób nie było dla niego uciążliwe (sprzeciw k. 83-87).

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały zajęte stanowisko.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 sierpnia 2012 r. w Ł. doszło do kolizji drogowej, w wyniku, której uszkodzony został samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...), będący własnością P.P.H.U. (...)” s.c. (...), M. S. w K. Ł. (dalej: poszkodowany). Sprawca kolizji J. S. legitymowała się zawartą umową ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej z (...) S.A.

Dowód : okoliczności bezsporne; zlecenie w aktach szkody; dokumentacja zdjęciowa uszkodzonego aktach szkody, dowód rejestracyjny pojazdu marki V. (...) o nr rej. (...) k.26-27; wspólne oświadczenie uszkodzonego zdarzeniu drogowym k.30; polisa (...) nr (...) w aktach szkody; dowód osobisty i prawo jazdy M. S. w aktach szkody; uzupełniające zgłoszenie szkody w pojeździe OC w aktach szkody; oświadczenie J. S. w aktach szkody; potwierdzenie okoliczności przez uczestnika zdarzenia w aktach szkody; prawo jazdy J. S. w aktach szkody.

Naprawa uszkodzonego pojazdu została przeprowadzona w (...) Sp. z o.o. Sp.k. w Ł.. Szkoda została zgłoszona u ubezpieczyciela w dniu 10 sierpnia 2012 r. Oględziny przednaprawcze zostały dokonane przez ubezpieczyciela w dniu 10 sierpnia 2012 r. Również w tym dniu serwis sporządził kalkulację naprawy i zamówił części zamienne po zatwierdzeniu kalkulacji przez ubezpieczyciela. Pojazd przyjęto do naprawy w dniu 13 sierpnia 2012 r. Odbiór części zamiennych miał miejsce w dniu 13 sierpnia 2012 r. Naprawa została zakończona w dniu 17 sierpnia 2012 r. i tego samego dnia właściciel pojazdu odebrał samochód z naprawy.

Dowód : arkusz naprawy k.68; kalkulacja nr (...) w aktach szkody.

W dniu 13 sierpnia 2012 r. w Ł. poszkodowany P.P.H.U. (...)” s.c. (...), M. S. w K. Ł. reprezentowany przez M. S. zawarł z (...) Sp. z o.o. reprezentowanym przez M. M. umowę najmu ((...)) nr (...), której przedmiotem był najem pojazdu zastępczego S. (...) o nr rej. (...), należącego do wskazanej w Cenniku grupy samochodów (...). Na podstawie przedmiotowej umowy najemca zobowiązał się zapłacić wynajmującemu czynsz najmu za auto zastępcze w wysokości wynikającej z Cennika (...) załączonego do umowy. Najemca oświadczył, iż akceptuje stawki czynszu przewidziane dla wynajętego przez niego auta zastępczego zawarte w Cenniku (...), z którym się zapoznał i który otrzymał. Jednocześnie strony zgodnie postanowiły, że zaspokojenie roszczeń wynajmującego względem najemcy z tytułu czynszu najmu za auto zastępcze nastąpi poprzez przeniesienie na rzecz wynajmującego wierzytelności z tytułu zwrotu kosztów najmu auta zastępczego i w tym celu została zawarta przez najemcę z wynajmującym umowa cesji wierzytelności. Cennik (...) został podpisany przez M. S..

Dowód : umowa najmu (...) nr (...) k. 36-39; pełnomocnictwo dla M. M. k.41; Cennik (...) k.42; odpis z (...) Sp. z o.o. k. 18-25; zaświadczenie o zmianie wpisu do (...) k. 31-34; zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON k.35; upoważnienie dla M. S. k. 40.

Także w dniu 13 sierpnia 2012 r. pomiędzy P.P.H.U. (...)” s.c. (...), M. S. w K. Ł. reprezentowanym przez M. S., a (...) Sp. z o.o. reprezentowanym przez M. M. doszło do zawarcia umowy przelewu wierzytelności w postaci prawa do zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przysługującego poszkodowanemu w związku z kolizją z dnia 9 sierpnia 2012 r. Tego samego dnia M. S. złożył także oświadczenie dla towarzystwa ubezpieczeń, w którym poinformował, iż na czas naprawy uszkodzonego pojazdu skorzystał z przysługującego prawa najmu pojazdu zastępczego oraz, iż na mocy umowy zawartej z (...) Sp. z o. o. w P. dokonał cesji wierzytelności przysługującej mu do towarzystwa ubezpieczeń w związku z najmem pojazdu zastępczego. M. S. złożył również oświadczenie, że jest płatnikiem podatku VAT.

Dowód: umowa cesji wierzytelności k. 29; pełnomocnictwo dla M. M. k.41; oświadczenie dla towarzystwa ubezpieczeń k. 43; oświadczenie k. 47; potwierdzenie zarejestrowania podmiotu jako podatnika VAT UE k.48.

Pojazd zastępczy został wynajęty w okresie od dnia 13 sierpnia 2012 r. do dnia 17 sierpnia 2012 r. na okres 4 dni.

Dowód : oświadczenie dotyczące czynszu i długości najmu auta zastępczego oraz cedowanej wierzytelności wypełnione w dniu zwrotu auta zastępczego k. 46.

Samochód typu V. (...) i S. (...) są zróżnicowane pod względem konstrukcyjnym. Brak zatem uzasadnienia dla zastępowania pojazdu V. (...) pojazdem S. (...).

Dowód : opinie biegłego k. 146-152, k.200-212.

(...) Sp. z o.o. w dniu 27 sierpnia 2012 r. wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 1.451,40 zł brutto (1.180,00 zł netto) za wynajem pojazdu marki S. (...) o nr rej. (...) przez okres 4 dni tj. od dnia 13 sierpnia 2012 r. do dnia 17 sierpnia 2012 r., ze wskazaniem stawki jednostkowej najmu w wysokości 295,00 zł netto za jeden dzień najmu. Cena wskazana na fakturze VAT była tożsama z ceną w (...) zaakceptowanym przez poszkodowanego.

Dowód: faktura VAT k.45; 16; cennik (...) k. 61.

Stawki najmu dla pojazdów klasy równorzędnej dla pojazdu V. (...) (pojazd uszkodzony) na okres 4 dni mieściły się w przedziale od 90 zł netto (111 zł brutto) do 269 zł netto (331 zł brutto). Zaś stawki najmu dla pojazdów klasy równorzędnej dla pojazdu S. (...) (pojazd wynajęty) na okres 4 dni kształtowały się w granicach od 80 zł netto (99 zł brutto) do 240 zł netto (295 zł brutto). Stawka w wysokości 295 zł netto zastosowana przez (...) Sp. z o.o. przekraczała o 9,6% najwyższą stawkę (331 zł) stosowaną przy wynajmie pojazdów klasy pojazdu uszkodzonego oraz o 23% najwyższą stawkę (295 zł brutto) stosowaną przy wynajmie pojazdu klasy pojazdu wynajmowanego.

Dowód : opinie biegłego k. 146-152, k.200-212.

Pismem datowanym na 30 sierpnia 2012 r. (...) Sp. z o. o. wezwał (...) S.A. do zapłaty kwoty 1.180,00 zł tytułem pokrycia kosztów najmu auta zastępczego. Ubezpieczyciel otrzymał wezwanie do zapłaty w dniu 4 września 2012 r. (...) S.A. w pismach datowanych na dzień 17 września 2013 r. i 24 października 2012 r. odmówił wypłaty odszkodowania. (...) Sp. z o.o. ponowił wezwanie do zapłaty w dniu 4 października 2012 r.

Dowód : zgłoszenie roszczenia z wezwaniem do zapłaty k. 55-58; zwrotne potwierdzenie odbioru k. 129; pismo (...) S.A. z 24 października 2012r. k.49; pismo (...) S.A. z 17 września 2012r. k.54; ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty k.51-52..

W związku z tym, że (...) S.A. nie zapłaciła należnej kwoty (...) Sp. z o.o. wystąpił na drogę sądową celem dochodzenia należności.

Dowód: pozew k. 2-13.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów złożonych do akt sprawy oraz twierdzeń stron co do okoliczności niespornych. Dokumenty, w zasadzie w większości stanowiły kserokopie dokumentów prywatnych w rozumieniu art. 245 k.p.c., Sąd włączył je do materiału dowodowego traktując w oparciu o przepis art. 308 k.p.c. jako dowód z wizerunku dokumentów odwzorowujących oryginał. Strony nie kwestionowały zgodności tych kserokopii z oryginalnymi dokumentami. Stosownie więc do treści art. 233 § 1 k.p.c. Sąd, dokonując ich oceny w ramach swobodnej oceny dowodów uznał je za wiarygodne i przydatne dla ustalenia stanu faktycznego.

Sąd rozpoznając sprawę oparł się przede wszystkim na opiniach pisemnych biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego (opinia biegłego k. 146-152 a także pisemna opinia uzupełniającej k. 200-212). W ocenie Sądu opinie te mają charakter kompletny, całościowy, a także są rzetelne - bowiem zostały sporządzone przez biegłego z listy Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie, co do którego nie sposób twierdzić, iż zainteresowany był w rozstrzygnięciu na rzecz którejkolwiek ze stron postępowania. W szczególności zaś Sąd uznał za przydatne ustalenia biegłego odnoszące się do kwestii, czy stawka najmu zastosowana przez powoda odbiega od stawek stosowanych na rynku lokalnym oraz czy klasa samochodu zastępczego odpowiada klasie samochodu uszkodzonego, jak również ustalenia stawki najmu pojazdu klasy pojazdu uszkodzonego. W ocenie Sądu opinie biegłego sądowego zostały sporządzone przez osobę o odpowiednim doświadczeniu oraz niezbędnej wiedzy teoretycznej i praktycznej. Opinie te są jednocześnie jasne i w pełni zrozumiałe, a wnioski wyciągnięte przez biegłego i sposób rozumowania są logiczne.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na wskazanym powyżej materiale dowodowym, zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów. Zebrany materiał dowodowy jest spójny i pozwolił Sądowi na dokonanie ustaleń faktycznych.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części co do kwoty 538 zł, a jego podstawą prawną był art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c. w zw. z art. 822 § 1 k.c. i w zw. z art. 509 § 1 k.c.

Na wstępie należy podkreślić, iż strony nie kwestionowały stanu faktycznego w niniejszej sprawie w zakresie okoliczności kolizji oraz odpowiedzialności (...) S.A. w W. co do zasady za skutki zdarzenia, nie było też sporne, że osoba ubezpieczona od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego spowodowała uszkodzenie samochodu marki

M. (...) o nr rej. (...) tak, że pojazd wymagał naprawy. W takiej sytuacji Sąd zaniechał szczegółowego badania tych okoliczności, gdyż nie budzą one wątpliwości co do swej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy (art. 229 k.p.c.). Spór w niniejszej sprawie dotyczył natomiast poniesienia szkody majątkowej przez poszkodowanego, niezbędności najmu pojazdu zastępczego, kwestii związanych z ważnością umowy najmu i umowy cesji wierzytelności, a także wysokości stawki najmu zastosowanej przez powoda.

W ramach niniejszego procesu powód – (...) Sp. z o.o. twierdził, iż została na niego przeniesiona wierzytelność poszkodowanego powstała na skutek kolizji samochodowej z dnia 9 sierpnia 2012 r. o zapłatę odszkodowania za szkodę w postaci kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. W konsekwencji, zdaniem powoda przysługuje jemu, jako cesjonariuszowi roszczenie w takim samym zakresie i o takiej samej treści, jak poszkodowanej. Sytuacja osoby odpowiedzialnej za szkodę wobec ubezpieczającego nie mogła bowiem ulec zmianie wskutek przejścia roszczenia na cesjonariusza. Zgodnie więc z przytoczonym art. 436 § 2 k.c. odpowiedzialność posiadaczy samoistnych pojazdów mechanicznych opiera się wówczas na zasadach ogólnych. Na powodzie spoczywał zatem obowiązek udowodnienia winy sprawcy szkody (art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c.) oraz ciężar wykazania wszystkich przesłanek odpowiedzialności deliktowej tj. zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy, powstania szkody i jej wysokości, jak również związku przyczynowego pomiędzy rzeczonym zdarzeniem a zaistniałą szkodą.

Należy zaznaczyć, że w przedmiotowej sprawie roszczenie skierowane jest do ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej sprawcy kolizji drogowej. Zgodnie zaś z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa. Zakres zaś świadczeń ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego reguluje art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. 2013.392 t.j.). W myśl tego przepisu odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Przepis ten odsyła więc do ogólnych zasad prawa cywilnego, a zakres obowiązku odszkodowawczego został określony w art. 361 §1 k.c. Stosownie do §1 tego przepisu zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W myśl zaś § 2 art. 361 k.c. w granicach określonych przez §1 tego przepisu, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Z mocy art. 363 §1 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Z kolei, zgodnie z art. 509 §1 i 2 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. (...) Sp. z o.o. nabył wierzytelność w stosunku do (...) S.A. w wyniku stosownej umowy przelewu wierzytelności (cesji) zawartej z poszkodowanym. Umowa ta była ważna i skuteczna. Możliwy jest bowiem przelew wierzytelności przyszłej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09 sierpnia 2005 r., IV CK 157/05, Lex 346081, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 czerwca 2003 r., II CKN 181/01, Lex 121706), chociaż tak naprawdę „przyszłość” dotyczy jedynie samej wysokości wierzytelności. Obowiązek naprawienia szkody powstaje po stronie sprawcy (i jego ubezpieczyciela) w chwili zaistnienia zdarzenia wywołującego szkodę, jednak wierzytelność konkretyzuje się po wyliczeniu wysokości szkody. W wyniku przelewu pozwanemu (...) S.A. przysługują przeciwko powodowi – jako nabywcy wierzytelności – wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy (poszkodowanemu) w chwili powzięcia wiadomości o przelewie (art. 513 §1 k.c.).

W niniejszej sprawie koniecznym jest odniesienie się do kwestii skuteczności umowy najmu, jako warunkującej wypłatę odszkodowania. Strona powodowa i poszkodowany zawarli w dniu 13 sierpnia 2012 r. umowę najmu (określoną jako „Umowa Najmu (...) nr (...)” pojazdu zastępczego (k. 36-39) oraz umowę przelewu wierzytelności (k. 66), zgodnie z którą poszkodowany przelał na powoda swoją wierzytelność obejmującą prawo do żądania zwrotu kosztów wynikających z umowy najmu. Zawarta przez strony umowa najmu była ważna. Zgodnie bowiem z art. 659 § 1 i 2 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Czynsz może być oznaczony w pieniądzach lub w świadczeniach innego rodzaju. Umowa najmu jest umową konsensualną, odpłatną i wzajemną. Pomiędzy świadczeniem wynajmującego oraz najemcy musi istnieć ścisły związek. Treścią umowy najmu jest zobowiązanie wynajmującego do oddania najemcy rzeczy do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a także odpowiadające mu zobowiązanie najemcy do płacenia wynajmującemu umówionego czynszu (Komentarz do art. 659 kodeksu cywilnego (Dz.U.64.16.93), [w:] Z. Gawlik, A. Janiak, A. Kidyba, K. Kopaczyńska-Pieczniak, G. Kozieł, E. Niezbecka, T. Sokołowski, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część szczególna, LEX 2010). Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 26 czerwca 2002 r. (...) SA (...), niepubl.) wskazał, iż oddanie rzeczy do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, w zamian za umówiony czynsz, to essentialia negotii umowy najmu (tak też H. Ciepła (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. II, 2006, s. 252; P. Radomski, Umowy najmu i dzierżawy w kontekście problemu pobierania pożytków, Pr. Sp. 2000, nr 7-8, s. 65-70). Określenie przedmiotu najmu, jak i czynszu stanowi element konieczny i przedmiotowo istotny w umowie najmu. Wobec powyższego należy wskazać, iż do zawarcia umowy najmu nie dochodzi w wypadku, gdy nie określono w niej czynszu. Powyższe potwierdza wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 września 1946 r. (C III 217/46, OSN 1947, nr 1, poz. 25). Podobne stanowisko zajęł Sąd Apelacyjny w Katowicach, który podkreślił, iż umowa najmu nie musi określać wysokości czynszu, wystarczy, że wskazuje podstawy jego określenia (wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 25 września 1992 r., I ACr 384/92, OSA 1993/9/64). Z pkt IV.1 niniejszej umowy wynika, że najemca jest zobowiązany zapłacić wynajmującemu czynsz najmu, ustalony na podstawie (...) (k. 42) stanowiącego załącznik do niej, co oznacza, że najemca akceptuje je jako element umowy łączącej strony. Z tego samego punktu umowy wynika również, że najemca akceptuje stawki najmu stosowane w cennikach i taryfikatorach wynajmującego. Zatem spełniona jest przesłanka z art. 659 § 1 k.c. tj. ustalony jest, należący do elementów przedmiotowo istotnych umowy najmu (essentialia negotii) czynsz poprzez wskazanie podstaw ustalenia jego wysokości. Jednocześnie strona powodowa złożyła do akt sprawy (...), w którym określono ceny najmu pojazdu (netto) zastępczego klasy wynajętego przez poszkodowanego. Nadto, obok ww. dokumentów, powód przedłożył fakturę VAT nr (...) (k. 45) opiewającą na wysokość czynszu, która obciążała poszkodowanego, przy czym kwota zastosowana przez powoda wynikająca z faktury VAT pokrywa się z treścią cennika, nie budząc tym samym wątpliwości Sądu co do ustaleń stron odnośnie wysokości czynszu najmu. W konsekwencji należało przyjąć, że z całej sekwencji powyżej przywołanych i jasno sformułowanych dokumentów jednoznacznie wynika, że między stronami doszło do zawarcia umowy najmu w formie pisemnej, gdzie odwołanie do cennika w powiązaniu z akceptacją jego postanowień wyrażoną w formie pisemnej bez wątplenia wskazuje na konsensus co do stawki najmu. O konieczności zapłaty czynszu poszkodowana została powiadomiona przy zawieraniu umowy, przy czym miał on być pokryty z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy. Pomimo, iż umowa najmu nie wskazywała jednoznacznie wysokości czynszu to jednak, jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, konieczność jego zapłaty istniała i była znana w szczególności najemcy. Z tego też względu Sąd ustalił, iż łącząca strony umowa określała zobowiązanie najemcy do zapłaty czynszu, a więc zawierała istotne przedmiotowo okoliczności uzasadniające najem pojazdu zastępczego.

Definicję związku przyczynowo - skutkowego przedstawił natomiast Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 maja 2000 r. (III CKN 810/98, Lex nr 51363) wskazując, że zawarte w art. 361 § 1 k.c. uregulowanie obejmuje tzw. adekwatny związek przyczynowo - skutkowy pomiędzy nie wykonaniem zobowiązania przez dłużnika, a wywołaniem szkody u wierzyciela, co wyraża się tym, że odpowiedzialność dłużnika dotyczy tylko skutków typowych, nie zaś wszelkich skutków, które w ciągu zdarzeń, jakie nastąpiły, dają się z punktu widzenia kauzalności połączyć w jeden łańcuch. Typowym jest skutek, jaki daje się przewidzieć w zwykłym porządku rzeczy tj. taki, o którym na podstawie zasad doświadczenia życiowego wiadomo, że jest charakterystyczny dla danej przyczyny jako normalny rezultat określonego

zjawiska. Nie mieści się w płaszczyźnie adekwatnego związku przyczynowego skutek, który wprawdzie daje się łączyć z określonym zdarzeniem początkowym w sensie oddziaływania sprawczego, ale jest następstwem nietypowym, tj. niewystępującym w kolejności zdarzeń, która charakterystyczna jest dla określonej przyczyny i przez to niedającym się uwzględnić w ewentualnych przewidywaniach, a zarazem zależny jest w istocie od innych zdarzeń, które w zbiegu z przyczyną wyjściową jawią się jako przypadkowy zbieg okoliczności. Innymi słowy, przyczynowość jest kategorią poznawczą o charakterze obiektywnym, która zachodzi pomiędzy dwoma zdarzeniami – przyczyną i skutkiem, przy czym istnienie tego powiązania wyprowadza się na podstawie zasad doświadczenia życiowego, wspartych wiedzą naukową. Następstwo ma charakter normalny wówczas, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajnym biegu rzeczy, bez zaistnienia szczególnych okoliczności, szkoda jest zwykle następstwem tego zdarzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006 r., sygn. akt II CK 372/05, Lex nr 172186). Normalnym bowiem następstwem kolizji samochodowej, w wyniku której doszło do uszkodzenia samochodu, jest utrata możliwości korzystania z samochodu. Pogląd ten znajduje także odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 8 września 2004 r., sygn. akt IV CK 672/03, Lex nr 146324 Sąd Najwyższy stwierdził, iż za normalne następstwo zniszczenia pojazdu służącego poszkodowanemu do prowadzenia działalności gospodarczej należy uznać konieczność czasowego wynajęcia pojazdu zastępczego w celu kontynuowania tej działalności w okresie, gdy szkoda nie została jeszcze naprawiona. Podobnie istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy uszkodzeniem samochodu, a kosztami wynajmu pojazdu zastępczego przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 stycznia 1999 r., (II CKN 109/98, niepublikowane Lex Polonica Maxima).

Według dominującego poglądu wyrażanego tak w judykaturze jak i w doktrynie, szkoda jest uszczerbkiem majątkowym, obejmującym różnicę pomiędzy aktualnym stanem majątkowym a stanem majątkowym, jaki miałby miejsce, gdyby nie doszło do zdarzenia powodującego szkodę, przy czym uszczerbek w majątku może polegać zarówno na zmniejszeniu majątku (aktywów), jak i na powstaniu nowych lub zwiększeniu się istniejących zobowiązań (pasywów), rozumianych jako ciężące na danym podmiocie obowiązki powiązane z prawami majątkowymi, przysługującymi innemu podmiotowi. Szkodą majątkową jest zobowiązanie powstałe z tytułu umowy najmu pojazdu zastępczego – spełniony lub wymagalny czynsz najmu. Są to wydatki poniesione w następstwie zdarzenia szkodowego, które by nie powstały bez tego zdarzenia, prowadzące do powypadkowego zmniejszenia majątku poszkodowanego, czyli straty (art. 361 § 2 k.c.). Jakkolwiek Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11) wskazał, że refundacji podlegają wydatki rzeczywiście poniesione przez poszkodowanego na najem pojazdu zastępczego, to rozstrzygające znaczenie ma, iż Sąd Najwyższy wyraził takie stanowisko w tej części uzasadnienia, która poświęcona jest niedopuszczalności kwalifikowania utraty możliwości korzystania z rzeczy jako szkody samej w sobie. Zatem niewątpliwie nie można jej interpretować jako zawężenia roszczenia tylko do przypadku faktycznie uiszczonego czynszu najmu. Niewątpliwie bowiem same aktywa nie dają pełnego obrazu faktycznej sytuacji majątkowej danego podmiotu. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 10 lipca 2008 r. argumentował: „Samo zaciągnięcie zobowiązania i powstanie długu oznacza "zarezerwowanie" w majątku dłużnika określonych aktywów na poczet świadczenia, którego spełnienie staje się bezwzględnie konieczne w terminie wymagalności. Dynamika szkody implikuje przyjęcie założenia, że jej wymiar może ulegać różnym zmianom, zasadne jest więc wzięcie pod uwagę całości sytuacji ekonomicznej poszkodowanego, która przejawia się także w obciążeniu stanu czynnego majątku.” (III CZP 62/08, OSNC 2009/7-8/106), w samej uchwale stwierdzając: „Pojęcie straty w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. obejmuje także wymagalne zobowiązanie poszkodowanego wobec osoby trzeciej.” W konsekwencji należy stwierdzić, że koszty najmu samochodu zastępczego, choć nie zapłacone bezpośrednio przez poszkodowanego, mogą wchodzić w skład szkody, jaką poniósł w następstwie uszkodzenia jego pojazdu. Bez wątpienia refundacji może podlegać czynsz najmu pojazdu zastępczego tak uiszczony przez poszkodowanego jaki i niezaspokojony, ale wymagalny. Wobec powyższego należało uznać, że koszty najmu samochodu zastępczego, choć nie pokryte bezpośrednio przez poszkodowanego poprzez dokonanie zapłaty, mogą wchodzić w skład szkody, jaką poniósł w wyniku uszkodzenia jego pojazdu i dlatego skoro powód jako cesjonariusz dochodzi wobec ubezpieczyciela sprawcy szkody roszczenia stanowiącego przedmiot cesji a obejmującego zwrot wymagalnych kosztów najmu pojazdu zastępczego, podlegają one refundacji (por. M. Kaliński [w:] System prawa cywilnego. Prawo zobowiązań – Część Ogólna, Tom 6, Warszawa 2009, str. 112 i nast.).

Pozwany twierdził także, iż nie ma dowodów, że korzystanie z pojazdu zastępczego było konieczne. Jednakże pozwany nie zgłosił jakichkolwiek skonkretyzowanych wątpliwości w tym przedmiocie. Pozwany wskazał tylko, że w piśmie powoda wzywającym pozwanego do zapłaty odszkodowania zostało wskazane, iż wynajęty przez poszkodowanego pojazd zastępczy był wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej. W ocenie Sądu w przypadku poszkodowanych prowadzących działalność gospodarczą nie jest wymagane wskazanie okoliczności uzasadniających wynajęcie pojazdu zastępczego, a jedynie przedłożenie dokumentów potwierdzających fakt prowadzenia działalności. Strona powodowa w niniejszym postępowaniu wykazała niezbędność najmu pojazdu zastępczego w szczególności poprzez załączenie do pozwu dokumentów potwierdzających fakt prowadzenia działalności gospodarczej (k.31-35). Wprawdzie poszkodowany nie złożył oświadczenia, w którym by wskazał, że uszkodzony pojazd był wykorzystywany i jest niezbędny najemcy, jak również, że nie posiada innego samochodu oraz nie korzysta z prawa do najmu pojazdu zastępczego z innego tytułu. Pomimo niezłożenia powyższego oświadczenia przez poszkodowanego prawo do wynajęcia samochodu zastępczego i domagania się zwrotu kosztów z tego tytułu powstałych od ubezpieczyciela sprawcy szkody. Pozwany nie wykazał, aby poszkodowany miał możliwość w inny sposób naprawić powstałą szkodę tj. w inny sposób zapewnić możliwość zastąpienia samochodu. Tymczasem poszkodowany nie ma obowiązku – w związku z utratą możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu – nagłego reorganizowania swojego życia (być może przez to i jego dezorganizowania), a ma prawo do naprawienia szkody i co za tym idzie – do otrzymania substytutu uszkodzonego samochodu tak, aby w czasie naprawy w miarę normalnie funkcjonować. Skoro zaś pojazd marki V. (...) został uszkodzony na skutek kolizji drogowej, to oczywistym jest, że był użytkowany, a poszkodowany ma prawo do zastąpienia go innym autem, bez potrzeby jakiegoś szczególnego dowodzenia co do konieczności posługiwania się pojazdem zastępczym na czas naprawy.

Niewątpliwie jak stwierdzono w orzecznictwie za normalne następstwo zniszczenia pojazdu służącego poszkodowanemu do prowadzenia działalności gospodarczej należy uznać konieczność czasowego wynajęcia pojazdu zastępczego w celu kontynuowania działalności w okresie, gdy szkoda nie została jeszcze naprawiona (wyrok SN z 8.09.2004 r. IV CK 672/03 nie publ.). W ocenie Sądu nie ma podstaw, aby różnicować sytuację osób prowadzących działalność gospodarczą i nieprowadzących. W obu bowiem przypadkach na skutek uszkodzenia rzeczy – samochodu – poszkodowany przez pewien okres nie może nim dysponować. Na podstawie art. 363 § 1 k. c. naprawienie szkody powinno nastąpić przez przywrócenie stanu poprzedniego. Poszkodowany ma prawo do natychmiastowego uzyskania przywrócenia stanu poprzedniego i nie można zmuszać go do ponoszenia różnego rodzaju dolegliwości związanych z uszkodzeniem rzeczy. Nie sposób nie zgodzić się, że normalnym następstwem uszkodzenia samochodu jest niemożność korzystania z niego. Przywrócenie stanu poprzedniego polega na uzyskaniu przez poszkodowanego możliwości korzystania z rzeczy. Dokonuje się to przez naprawę samochodu, która z oczywistych względów trwa określony okres (w zależności od rodzaju uszkodzeń). Przyjmując, że poszkodowany ma prawo do natychmiastowego przywrócenia stanu poprzedniego należy wskazać, iż normalnym następstwem utraty korzystania z samochodu jest najem pojazdu zastępczego. W ocenie Sądu z samego faktu, iż poszkodowana nie może dysponować swoim pojazdem wypływa jego uprawnienie do najmu pojazdu zastępczego i związek przyczynowy pomiędzy tymi zdarzeniami, tak jak wskazano w wyroku SN z 8 września 2004 r. IV CK 672/03 nie publ.). Podobnie Sąd Najwyższy wypowiedział się w uchwale z 17 listopada 2011 r. III CZP 5/11 OSNC 2012/3/28, gdzie wskazano, że „Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego nie służącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej”, „Samochód w sposób bardziej wszechstronny i funkcjonalny zaspokaja potrzeby życiowe właściciela. Korzystanie z niego stało się obecnie standardem cywilizacyjnym i taka jego funkcja będzie się umacniać”. Jak już wskazano poszkodowany ma prawo do przywrócenia stanu poprzedniego, a zatem w okresie naprawy z uwagi na niemożność korzystania z rzeczy ma prawo do wynajęcia samochodu. Nie jest istotne czy rzecz służy do celów zarobkowych czy nie. Prawo poszkodowanego wynika z faktu czasowej utraty korzystania z rzeczy i prawa do bezzwłocznego przywrócenia do stanu poprzedniego. Można stwierdzić, iż orzecznictwo przyznaje poszkodowanemu, którego samochód został uszkodzony, prawo do

korzystania z samochodu zastępczego z samego faktu, iż poprzednio mógł korzystać z samochodu, a po kolizji nie może. Zatem zarzut niewykazania, że najem pojazdu zastępczego był celowy należało uznać, za nieuzasadniony.

Spornym elementem szkody w ramach niniejszego postępowania była wysokość kosztów najmu pojazdu zastępczego za czas naprawy samochodu. Pozwany zakwestionował wysokość stawek za najem pojazdu zastępczego zastosowanych przez powoda, podnosząc, iż są odbiegają w istotny sposób od wysokości stawek rynkowych. Wobec zakwestionowania przez pełnomocnika pozwanego wysokości stawek czynszu, a także zgłoszenia przez pełnomocnika pozwanego wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia minimalnej, średniej i maksymalnej wysokości rynkowych stawek najmu pojazdu klasy S. (...) na rynku (...), na okres 4 dni, w sierpniu 2012 r., zobowiązując do wskazania czy stawka najmu zastosowana przez powoda odbiega od stawek stosowanych na rynku lokalnym – a jeżeli tak – to z jakich powodów oraz wskazania czy klasa samochodu zastępczego odpowiada klasie samochodu uszkodzonego – a jeśli nie – to ustalenia stawek najmu pojazdu klasy pojazdu uszkodzonego według kryteriów jak powyżej, Sąd postanowił dowód taki dopuścić, albowiem w ocenie Sądu rozstrzygnięcie spornej kwestii czasu najmu pojazdu zastępczego wymagało uzyskania wiadomości specjalnych, a więc zgodnie z art. 278 § 1 k.p.c. należało dopuścić dowód z opinii biegłego na tę okoliczność.

W pierwszej kolejności biegły sądowy z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego mgr inż. A. N. w oparciu o segmentację rynku pojazdów samochodowych zakwalifikował pojazd uszkodzony – V. (...) do segmentu C samochodów klasy niższej/średniej/standard. Następnie ustalił, że samochód typu V. (...) i pokrewne zbliżone są konstrukcyjnie do pojazdów segmentu C, samochodów klasy niższej/średniej/standard, do której należy również samochodów S. (...). Jednakże biegły zauważył, że pomiędzy pojazdami typu V. (...) i S. (...) brakuje jednak „pokrewieństwa” użytkowego. Wskazał, że wspólnymi cechami jest możliwość transportu pięciu osób. Jednak samochody osobowe typu S. (...) oferują nieporównywalnie lepsze, bardziej komfortowe warunki podróżowania, mają inaczej zaprojektowany układ napędowy i zawieszenia, umożliwiające bezpieczne, szybkie przemieszczanie się. Dodatkowo biegły wyjaśnił, że pojazdy typu V. (...) mogą być w wersji kombi, osobowo ciężarowej, umożliwiając przewóz pięciu osób, ale zaprojektowane są z myślą o alternatywnej funkcji lekkiego samochodu dostawczego. Takim wymogom odpowiada układ zawieszenia i układ napędowy, które mają umożliwić przewóz znacznie cięższych ładunków. W ocenie biegłego te pojazdy nie zapewniają takiego komfortu dla pasażerów jak pojazdy standardowe. Z powyższej analizy biegły wyprowadził wniosek, że brakuje uzasadnienia dla zastępowania pojazdu typu furgon/van pojazdem osobowym takim jak S. (...).

Biegły sądowy dokonał analizy ofert wynajmu pojazdów w największych miastach na terenie kraju. Biegły stanął na stanowisku, że w związku z brakiem różnicowania ofert w różnych miastach dokonanie oceny jest możliwe tylko na bazie weryfikacji firm spotykanych na terenie kraju. Biegły sądowy pokreślił również, że nie ma możliwości ustalenia średniej stawki dla wszystkich podmiotów zajmujących się na danym terenie wynajmem pojazdów, ponieważ jest ich zbyt dużo. Ponadto, pojazdy S. (...) i V. (...) są znacznie zróżnicowane pod względem konstrukcyjnym, co w ocenie biegłego zastępowanie pojazdu V. (...) pojazdem S. (...) nie jest uzasadnione. Biegły sądowy ustalił, że stawki najmu danego pojazdu są uzależnione od długości okresu najmu. Stawka za dzień jest wyższa im krótszy okres eksploatacji. Ponadto obserwacja rynku pozwala stwierdzić, że w skali roku – dwóch nie występują większe wahania cen. Po przeanalizowaniu ofert wypożyczalni, biegły wyliczył, że stawki czynszu dla pojazdów klasy równorzędnej dla pojazdu V. (...) na okres 4 dni zawierały się w przedziale od 90 zł netto (111 zł brutto) do 269 zł netto (331 zł brutto). Wartość średnia czynszu za jeden dzień wyniosła 150 zł netto (184 zł brutto). Biegły ustalił również stawki najmu dla pojazdów klasy równorzędnej do pojazdu S. (...) (pojazdu wynajętego) na okres 4 dni. Przedział stawek czynszu kształtował się od 80 zł netto (99 zł brutto) do 240 zł netto (295 zł brutto), zaś średnia wartość czynszu za jeden dzień wyniosła 145 zł netto (178 zł brutto). Ponadto biegły sądowy wskazał, że stawka brutto przyjęta przez powoda przekraczała o 9,6% najwyższą stawkę (331 zł) zanotowaną przy wynajmie pojazdów klasy pojazdu uszkodzonego i o 23% najwyższą stawkę brutto (295 zł) zanotowaną przy wynajmie pojazdu klasy S. (...).

Biegły dodał, że stawki najwyższe na rynku występowały w firmach (...) i „B. (...) a (...)”. Z opinii biegłego wynika, że obie firmy oferują pojazdy nowe, o krótkim okresie eksploatacji, dobrze wyposażone, zaś firma (...) jest firmą o niemal identycznym profilu jak firma powoda i oferuje pojazdy zastępcze na czas napraw w systemie bezgotówkowym. Wobec

zakwestionowania powyższej opinii przez pełnomocnika powoda Sąd postanowił dopuścić dowód z pisemnej opinii uzupełniającej na okoliczności podniesione przez pełnomocnika powoda. Biegły w opinii uzupełniającej podtrzymał wnioski zawarte w opinii podstawowej.

Sąd uznał opinie biegłego za wiarygodne i uwzględnił je przy ustalaniu stanu faktycznego. Należy wskazać, iż w świetle stanowiska judykatury zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz naświetlenie i umożliwienie wyjaśnienia przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego mu materiału sprawy (por. wyrok SN z dnia 11 lipca 1969 r., I CR 140/69, OSNC 1970, nr 5, poz. 85; uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 360/06, LEX nr 238973). Biegły nie może wyręczać sądu w wyjaśnieniu rzeczywistej treści stosunków faktycznych. Fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy sąd ustala na podstawie innych dowodów, m. in. dokumentów. Sąd jednak po dokonaniu szczegółowej analizy akt zgodził się ze stwierdzeniami przedstawionymi przez biegłego w opinii.

W ocenie Sądu stawki najmu pojazdów zastępczych nie są cenami stałymi i podlegają one regułom wolnego rynku i w związku z tym rzeczywiste ceny mogły się, niekiedy nawet dość znacznie różnić. Rozwijając ten wątek Sąd potwierdził funkcjonującą w obrocie gospodarczym zasadę swobodnego wolnorynkowego ustalania warunków wynajmowania pojazdów, w tym wysokości czynszu. W opinii Sądu zarzut pozwanego ze sprzeciwu od nakazu zapłaty dotyczący rażącego wygórowania wysokości stawki zastosowanej przez powoda znalazł potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie. Wniosek taki wynika z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego i techniki samochodowej. Z jej treści wynika bowiem, że inne podmioty oferujące najem pojazdów zastępczych dla pojazdów klasy równorzędnej do pojazdu V. (...) na okres 4 dni były niższe, bowiem mieściły się w granicach od 90 zł netto do 269 zł netto przy wartości średniej 150 zł netto. Zaś stawka zastosowana przez powoda wynosiła 295,60 zł netto (362,85 zł brutto), a więc przekraczała o 9,6% najwyższą stawkę (331 zł brutto zanotowaną przy wynajmie pojazdów klasy pojazdu uszkodzonego i o 23% najwyższą stawkę (295 zł brutto) zanotowaną przy wynajmie pojazdu klasy S. (...). Tymczasem według obowiązującego w dniu zawarcia umowy najmu i zaakceptowanego przez poszkodowanego Cennika (...) (k. 61) najem pojazdu marki S. (...) przez okres 4 dni wynosi 1.180,00 zł brutto, co stanowiło średnią 295,00 zł netto dziennie, czyli odbiegającą od stawki czynszu stosowanych na rynku dla pojazdów klasy równorzędnej dla pojazdu V. (...). Odnosząc się do kwestii stawek zastosowanych przez powoda Sąd wziął pod uwagę ustalenia biegłego, że pojazd zastępczy nie odpowiadał klasie pojazdu uszkodzonego z uwagi na znaczne różnice w konstrukcji obu pojazdów. Powołane okoliczności wskazują, iż zasadny był zarzut pozwanego zastosowania zawyżonych stawek najmu.

W ocenie Sądu powód wykazał ważność umowy najmu pojazdu zastępczego (vide rozważania wyżej). Umowa najmu pojazdu zastępczego w zakresie wysokości czynszu odsyłała do cen określonych w cenniku wynajmującego. W treści umowy najemca oświadczyła też, iż akceptuje stawki czynszu przewidziane w Cenniku (...), z którym się zapoznał i który otrzymał. W ocenie Sądu, w sytuacji kiedy wraz z pozwem przedstawiono cennik i uznano, iż poszkodowana wyraził zgodę na określoną stawkę najmu, to nie ma podstaw aby wyliczać koszty najmu w oparciu o uśrednione stawki stosowane przez inne podmioty lub w oparciu o hipotetyczne średnie koszty. W kwestii wysokości kosztów potrzebnych do usunięcia szkody wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale Izby Cywilnej z dnia 13 czerwca 2003 r., III CZP 32/03. Zgodnie z tym poglądem, który Sąd in meriti w pełni podziela, kosztami „ekonomicznie uzasadnionymi” będą koszty ustalone według cen, którymi posługuje się wybrany przez poszkodowanego podmiot usuwający szkodę. Sąd Najwyższy wskazał, że nie ma znaczenia fakt, że ceny te odbiegają (są wyższe) od cen przeciętnych dla określonej kategorii usług naprawczych na rynku napraw samochodu. Bez wątplenia powyższy tok rozumowania, z którym należy się zgodzić, należy zastosować w kwestii długości naprawy i jej ceny. Idąc tokiem rozumowania Sądu Najwyższego, wyższe od przeciętnych koszty wynajmu pojazdu zastępczego nie powodują automatycznie utraty przez poszkodowanego prawa do dochodzenia ich kompensacji w drodze likwidacji szkody. Skoro nie kwestionowane jest uprawnienie do wyboru przez poszkodowanego warsztatu samochodowego lub podmiotu wynajmującego pojazdy zastępcze, miarodajne w tym zakresie powinny być ceny stosowane właśnie przez ten podmiot. Zdaniem Sądu Najwyższego przyjęcie cen przeciętnych (niezależnie od samej metody ich wyliczania, która może być zróżnicowana) dla określenia wysokości przysługującego poszkodowanemu

odszkodowania, doprowadziłyby do braku pełnej kompensacji szkody powstałej w majątku poszkodowanego, a to stanowiłoby naruszenie art. 361 § 2 k.c.. Długością naprawy „niezbędną i ekonomicznie uzasadnioną” jest czas naprawy w wybranym przez poszkodowanego warsztacie naprawczym, jeśli nie jest on w sposób zawiniony przez poszkodowanego wydłużony. Stawka zastosowana przez wynajmującego mogłaby podlegać korekcie przez Sąd jedynie w sytuacji, gdyby była stawką w ogóle nie występującą na rynku lokalnym lub była stawką rażąco wygórowaną. Brak również nakazu poszukiwania na terenie kraju czy też konkretnej miejscowości podmiotów wynajmujących pojazdy zastępcze po najniższej czy też średniej stawce. Przeciwnie, poszkodowany ma prawo wynająć pojazd tam, gdzie jest to dla niej, z różnych względów, najbardziej dogodnie. Sprawca kolizji czy jego ubezpieczyciel wyboru tego nie może kwestionować. Poszkodowany nie ma obowiązku, ale zwykle również i możliwości, aby znaleźć takie miejsce, gdzie pojazdy udostępniane są po najniższej stawce.

Podsumowując powyższe rozważania należało uznać roszczenie powoda za uzasadnione w części dotyczącej najmu pojazdu zastępczego przez okres 2 dni z zastosowaniem stawki najmu w kwocie 269,00 zł netto, czyli najwyższej ustalonej przez biegłego stawki najmu dla pojazdów klasy równorzędnej do pojazdu uszkodzonego na okres 4 dni i w pkt. I wyroku zasądzić od pozwanego na jego rzecz kwotę 538 zł (2 dni x 269 zł=538 zł).

Natomiast w pozostałym zakresie w pkt II wyroku Sąd oddalił roszczenie.

Analizując z kolei żądanie pozwu w zakresie odsetek należy zaznaczyć, iż kwestię tę reguluje art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z powołanymi przepisami, jeżeli nie umówiono się inaczej, ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie dni trzydziestu, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, przy czym w razie gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zakład ubezpieczeń wypłaca, bowiem odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia o szkodzie, zatem odsetki należało zasądzić zgodnie z żądaniem pozwu tj. od 5 października 2012 r. do dnia zapłaty.

Wobec okoliczności, że powód wygrał proces w przeważającej części zastosowanie znajduje – w zakresie kosztów procesu – art. 98 k.p.c., z którego to wynika, że strona przegrywająca sprawę w całości obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony (zasada odpowiedzialności za wynik procesu). Zwrot tych kosztów przysługuje powodowi albowiem jego pełnomocnik procesowy będący radcą prawnym zgłosił żądanie ich zasądzenia (art. 109 k.p.c.). Na koszty celowego dochodzenia praw składały się w przedmiotowym postępowaniu należna opłata od pozwu, opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa i wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powoda będącego radcą prawnym. Opłata od pozwu to kwota 30,00 zł, natomiast koszt wynagrodzenia pełnomocnika procesowego powoda będącego radcą prawnym ustalono na podstawie § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490 tj). Zgodnie z tym przepisem stawka wynagrodzenia radcy prawnego wynosi 180,00 zł. Do kosztów celowego dochodzenia praw i celowej obrony zalicza się również opłatę skarbową w kwocie 17,00 zł uiszczoną od dokumentu pełnomocnictwa, co zostało potwierdzone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 marca 2003 r., III CZP 2/03, OSNC 2003/12/161. Łącznie powód poniósł niezbędne koszty procesu (w rozumieniu art. 98 k.p.c.) w wysokości 227,00 zł i taką kwotę z tego tytułu pozwana obowiązana jest jej zwrócić, o czym orzeczono w pkt III wyroku.

Natomiast w pkt IV wyroku Sąd zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. 2010, Nr 90, poz. 594) nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w W. kwotę 123,61 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa, a związanych z wynagrodzeniem dla biegłego za opinie sporządzone w niniejszej sprawie.

W pkt V. Sąd oddalił wniosek o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, bowiem powód nie wykazał, aby wykonanie wyroku dopiero po jego uprawomocnieniu uniemożliwiło lub znacznie utrudniło jego wykonanie albo naraziło powoda na szkodę (art. 333 § 3 kpc).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikom stron.